

Stödsystemet för energigrödor

Jordbruksdepartementet

2006-11-16

Dokumentbeteckning

13217/06 AGRI 297 AGRISTR 38 AGRIFIN 78 AGRIORG 76 ENV 491
ENER 217

Rapport från kommissionens till rådet om översyn av stödsystemet för energigrödor (enligt artikel 92 i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system med direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare) Förslag till rådets förordning om ändring och rättelse av förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)

13217/06 AGRI 297 AGRISTR 38 AGRIFIN 78 AGRIORG 76 ENV 491
ENER 217 ADD 1

Bilagor

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 25 september en rapport till rådet om genomförandet av stödsystemet för energigrödor. Kommissionen föreslår att de nya medlemsstater som tillämpar det förenklade stödsystemet, single area payment scheme (SAPS), inkluderas i systemet med energigrödpremien. Den maximala garanterade arealen (MGA) utökas därför med 500 000 ha till 2 miljoner ha. Förslaget innebär en ökad budgetkostnad på 22,5 miljoner euro.

Möjligheten att lämna nationellt stöd för anläggning av permanenta grödor som till exempel salix föreslås utökas till att omfatta arealer även utanför trädan.

Utöver ändringar inom ramen för stödsystemet för energigrödor föreslår kommissionen även ett antal ytterligare ändringar i rådsförordning (EG) nr 1782/2003. Bland annat föreslås att möjligheten att tillämpa SAPS förlängs

till utgången av 2010. Samtidigt föreslås att nya medlemsstaters undantag från tillämpning av tvärvillkor inte ska förlängas efter utgången av år 2008.

2006/07:FPM15

Sverige välkomnar en översyn av energigrödesystemet.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Rådsförordning (EG) nr 1782/2003 anger att kommissionen senast den 31 december 2006 ska överlämna en rapport till rådet om genomförandet av stödsystemet för energigrödor, vid behov åtföljd av förslag som tar hänsyn till genomförandet av EU:s biobränsleinitiativ. En rapport med förslag presenterades den 25 september 2006.

1.1.1 Rapporten

Rapporten syftar till att undersöka möjligheten att effektivisera systemet baserat på de två års erfarenheter som finns av tillämpningen just nu.

Det särskilda stödet till energigrödor, energigrödpremien, började tillämpas 2004. Stödet är 45 euro per ha och är begränsat till 1,5 miljoner ha på EU-nivå. De länder som tillämpar SAPS har för närvarande inte tillgång till stödet.

År 2004 söktes stödet för totalt 300 000 ha och år 2005 för 570 000 ha. Preliminär statistik visar dock på en stark ökning av efterfrågan på stödet för år 2006, nära fullt utnyttjande av MGA. Det finns enligt kommissionen flera anledningar till den låga utnyttjandegraden för stödet. Dels konkurrerar stödet med odling på träda, dels är stödsystemet komplext och komplicerat. Dessutom innebär kontraktsskravet, d.v.s. att lantbrukaren måste ha ett kontrakt med en uppköpare eller förädlare för att erhålla stödet, att lantbrukaren upplever att flexibiliteten är låg.

1.1.2 Förslaget

För energigrödpremien föreslås att även de NMS som tillämpar SAPS ska få tillgång till systemet, vilket tidigare inte varit möjligt. Kommissionen föreslår därför att utöka MGA med 500 000 ha till 2 miljoner ha. Kommissionen motiverar höjningen av MGA dels med att sockerbeter i och med sockerreformen nu är godkänd som energigröda, dels med att det kommer att bli en relativt större odling i nya medlemsstater eftersom de inte har möjlighet att odla på träda. Energigrödpremien kommer inte att fasas in som övriga direktstöd i nya medlemsstater utan stödet kommer att utgå med 100 % från och med år 2007. Om MGA överskrids kommer stödnivån att dras ned i alla medlemsländer proportionellt mot överskridandet.

Möjligheten att lämna nationellt stöd för anläggning av permanenta energigrödor som till exempel salix föreslås utökas till att omfatta arealer utanför trädan, under förutsättning att lantbrukaren samtidigt ansöker om energigrödpremien.

Kommissionen föreslår även att möjligheten att tillämpa SAPS förlängs till utgången av år 2010 (nu gäller det max t.o.m. år 2008). Nya medlemsstater kan efter notifiering till kommissionen senast 1 augusti träda ur systemet efterföljande år. Kommissionen öppnar också för en eventuell förlängning av SAPS efter år 2010. Samtidigt föreslås dock att nya medlemsstater undantag från tillämpning av tvärvillkor inte ska förlängas efter utgången av år 2008.

Förslaget ska träda i kraft från och med den 1 januari 2007.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget påverkar inga gällande svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Kommissionen räknar med ökade budgetkostnader om 22,5 miljoner euro, vilket motsvaras av stödnivån om 45 euro per ha och 500 000 ha. Om efterfrågan blir högre än 2 miljoner ha kommer nivån på stödet att dras ned proportionellt i alla medlemsstater. Det är ännu oklart hur förslaget ska finansieras.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar en översyn av energigrödesystemet. Kommissionens syfte med ett särskilt stöd för energigrödor är att ersätta fossila energikällor. Sverige anser dock att rapporten saknar en djupare analys av effektiviteten av stödet, vilket är beklagligt.

Sveriges långsiktiga målsättning är att all odling på åkermark, oavsett slutanvändning ska behandlas lika. Tills vidare anser Sverige dock att det är rimligt att systemet med energigrödpremien öppnas även för nya medlemsstater. Kommissionens argument för en kvot höjning med anledning av det är motiverad. Det är viktigt att förslaget finansieras inom befintliga budgetramar och inte ökar jordbruksbudgeten. I detta sammanhang bör även WTO-aspekter analyseras och beaktas. En ökning av de interna produktionskopplade stöden försämrar EU:s förhandlingsposition under de pågående förhandlingarna.

Sverige stödjer kommissionens förslag om att utöka möjligheten för medlemsstaterna att lämna nationellt stöd för plantering av permanenta

grödor. Möjligheten begränsades i samband med beslutet om jordbruksreformen 2003. 2006/07:FPM15

Sverige har inte några invändningar mot förslaget att möjliggöra tillämpning av SAPS ytterligare två år till 2010. Det kan dock ifrågasättas om det är riktigt att det förenklade stödsystem inklusive den lägre stödnivån som tillämpas i NMS villkoras med det komplicerade regelverk som tvärvillkoren innebär.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ingen medlemsstat har uttryckt något motstånd mot kommissionens förslag att utöka energigrödpremien till nya medlemsstater. Några medlemsstater anser att nivåerna på premien och MGA är för låga. Någon medlemsstat har ifrågasatt behovet av en premie.

Flera av de nya medlemsstaterna vill behålla SAPS till nästa gång en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken ska börja tillämpas. Vidare finns ett visst motstånd mot förslaget om att börja tillämpa tvärvillkoren i sin helhet redan 2009.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Inga synpunkter har begärts in från remissinstanser.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Frågan kommer att behandlas i rådet under hösten. Eftersom förslaget ska träda ikraft den 1 januari 2007 måste beslut tas i rådet i god tid under 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 36 och 37.2 tredje stycket i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande.

3.3 Fackuttryck/termer

EU:s biobränsleinitiativ: EU:s biobränsleinitiativ innefattar bland annat handlingsplanen för biomassa från 2005 och strategin för biodrivmedel från 2006. Dessutom innefattas kommande översyner av biodrivmedelsdirektivet och bränslekvalitetsdirektivet.

MGA: Maximal Garanterad Areal. Ett budgettak, överskrids MGA dras stödet ned proportionellt mot överskridandet.

SAPS: Single Area Payment Scheme. Det förenklade stödsystem som 8 av de 10 nya medlemsstaterna valde att tillämpa under en övergångsperiod efter EU-inträdet. Systemet innebär i korthet att tilldelade medel fördelas lika över samtliga stödberättigade hektar i landet. Malta och Slovenien valde däremot att tillämpa det, för EU-15, gamla stödsystemet med kopplade stöd.

Salix: Snabbväxande energiskog

Träda: Areal på vilken ingen produktion för livsmedels- och foderändamål får ske. Det är dock tillåtet att odla grödor för industri- och energiändamål på träda. Träda kan även benämnas uttagen areal.

Tvårvillkor: Tvårvillkor är ett samlingsnamn för verksamhetskrav inom områdena miljö, folkhälsa, växtskydd, djurskydd och djurhälsa samt skötselkrav. Tvårvillkoren måste uppfyllas för att lantbrukaren ska erhålla fullt stöd.